

ČLAN GRUPE
MEMBER OF GROUP

TATRAVAGÓNKA
POPRAD

Kvalitetom, iskustvom i modernom tehnologijom postižemo rezultate...

OD VIRTUALNOG DO STVARNOG SVIJETA NASILJA (4)

Ovisnost o nasilnim igricama znak je poremećene osobnosti

Piše: [Dušan Miliuš](#)

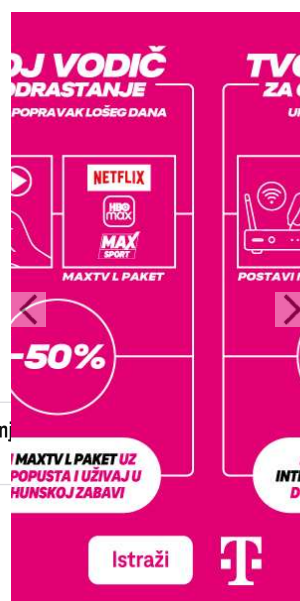
Objavljeno: 17. rujna 2025. 11:00

Prof. dr. sc. Darko Marčinko

Ronald Gorsic/Cropix/Cropix

U novije vrijeme govori se o tzv. ponašajnim ovisnostima u koje spada i štetno igranje igrica. Prof. dr. sc. Darko Marčinko

sc. Darko

OD VIRTUALNOG DO STVARNOG

[Dr. Marčinko: 'Nasilje u video igri prenosi se u stvarni život'](#)

Podijeli

OD VIRTUALNOG DO STVARNOG SVIJETA NASILJA (2)

[Zabrinjava porast nasilja prema roditeljima](#)

PROMO

[Smanjenje rizika od poplava u RH: Uspješno provedena modernizacija hidroloških postaja i crpnih stanica](#)

Kao što smo pisali u prethodnim nastavcima, poveznica između virtualnog i stvarnog svijeta nasilja uvijek je neki poremećaj osobnosti. Što se točno događa u psihi mlade osobe, postoje li neki specifični psihološki mehanizmi obrane koje koriste osobe koje tendiraju nasilju i mržnji, pitali smo **prof. dr. sc. Darka Marčinka**, dr. med., specijalista psihijatrije, predstojnika Klinike za psihijatriju i psihološku medicinu KBC-a Zagreb.

- Istraživanja pokazuju da osobe koje pokazuju dugotrajni model nasilja često imaju obilježja tzv. granične organizacije ličnosti. Granične ličnosti, za razliku od zdravih ličnosti, nemaju sposobnost optimalnog i realnog sagledavanja sebe i drugih, nego percepciju temelje na fragmentiranoj ili djelomičnoj istini, koja se očituje kroz

dominaciju krajnosti u ponašanju i doživljaju. Na razini dubinskog doživljaja sebe granična ličnost ima poremećaj zdravog identiteta uz prisutnost brojnih kontradiktornosti i krajnosti, a na razini vanjskog ponašanja postoje reaktivna impulzivnost i otežana samokontrola koje rezultiraju činom nasilnog ponašanja. Temeljni mehanizam obrane nelinearnog nasilnika ili osobe koja patološki mrzi je rascjep. Suština mehanizma rascjepa implicira da osoba sebe i druge vidi kroz prizmu crno-bijelog svijeta. Dakle, sebe i drugog vidi u krajnostima, kao krajnje crne, devaluirajuće ili negativne, ili krajnje bijele, idealizirajuće dobre. Pritom većinom sebe vidi kao posve pozitivnu osobu ili kao žrtvu, a drugog kao progonitelja i lošeg, pa onda time i pokušava opravdati svoje nasilno ponašanje prema drugima. Drugi psihodinamski mehanizam obrane koji rabe je projekcija, pri čemu svoje loše unutarnje sadržaje i doživljaje ubacuju (premještaju) na druge osobe, koje su predmet njihove agresije, nasilja ili mržnje. Mehanizmi rascjepa i projekcije spadaju u nezrele, odnosno nezdrave psihološke mehanizme obrane, ali i takvi, udaljeni od suštinske istine, mogu donijeti prolazno olakšanje koje je samo kratkotrajno jer se temelji na psihološkim neistinama o sebi i drugima - navodi prof. Marčinko.

Dalje objašnjava kakva je veza nasilja s ovisničkim modelima ponašanja jer, kao što vidimo u praksi, i igranje igrice, pa i onih s elementima nasilja, može prerasti u ovisnost, te koja je suštinska snaga ličnosti osoba sklonih nasilju.

- Osjećaj ugroženosti koji nasilnik osjeća je izvan zone realnosti, riječ je o njegovoj percepciji sebe kao ugroženog ili žrtve. Taj nerealni osjećaj često se pojačava uz konzumaciju sredstava ovisnosti. U novije se vrijeme govori o tzv. ponašajnim ovisnostima u koje spada i štetno igranje nasilnih videoigrica. Razni modeli ovisnosti dezinhbiraju osobu koja je sama po sebi puna slabosti na razini ličnosti. Istina na koju se nasilnik često poziva kako bi opravdao svoja loša djela zapravo je fragmentirana ili parcijalna istina koja je, psihodinamski gledano, onda praktički bliža neistini. Kada drugi ljudi vide taj lažni dio nasilnika ili mrzitelja, uglavnom se distanciraju ili, pak, konfrontiraju tu osobu, a nasilnik se tada može osjećati posramljeno. Upravo sram može biti okidač za nasilno ponašanje. Zato je važno biti oprezan i što manje na direktivan način nasilnike konfrontirati s njihovim slabostima jer su nasilnici bazično slabiji koji nemaju kapacitet zdravo prihvatiti i podnijeti kritiku - kaže naš sugovornik.

OGLAS

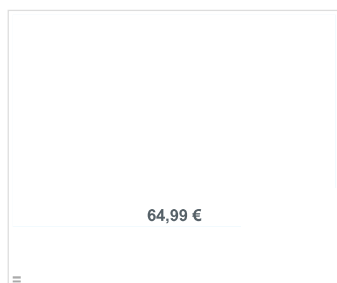
Može li i kako nerazriješena trauma na razini ličnosti kod dijela ljudi dovesti do nasilnih ponašanja i što može pomoći?

- Trauma predstavlja težak udar izvana na psihi i doživljaj cjelovitosti neke osobe. Kada je traumatsko iskustvo intenzivno, psiha i tijelo se brane na razne načine. Često dominira psihološki mehanizam obrane koji se zove disocijacija, kada traumatizirana osoba dijelove traume gura daleko od svjesnih dijelova psihe. Ako je trauma nerazriješena, traumatska iskustva i dalje tinjaju u psihi, osobito u nesvjesnim dijelovima psihe, te predstavljaju opasnost u smislu permanentne

nestabilnosti psihe. Rad na traumatskim iskustvima i psihoterapija nude okvir za popravak štete koju je trauma izazvala. U psihoterapijskom procesu traumatska iskustva se otvaraju na prihvatljiv i manje ugrožavajući način te se pronalaze riječi za tišinu, unutarnji strah i nelagodu koju trauma često nosi. Zato je bitno raditi na prepoznavanju i liječenju trauma jer ćemo tako smanjiti mogućnost prenošenja negativnih posljedica traume ne samo na traumatiziranog, nego i na sljedeće generacije, odnosno prekinut ćemo negativni prijenos traume s jedne na drugu ili treću generaciju. To je područje koje se istražuje u sklopu transgeneracijske traume. Radeći na smanjenju i razrješenju traume pojedinca, pomažemo i idućim generacijama da žive uz manje psihičkog opterećenja. Kod većine nasilnika liječenje može pomoći, a ono se sastoji od psihoterapije (razgovora), ponekad i propisivanja lijekova te raznih dodatnih metoda. U psihoterapiji se, korak po korak, radi na razumijevanju tog unutarnjeg jada i nemoći koje osoba sklona nasilju nosi u sebi te se postupno gradi realnija slika i istina o sebi - napominje prof. dr. sc. Marčinko.

Postoji li veza između narcistične povrede i težih poremećaja ličnosti kad je u pitanju nasilje?

 OGLAS

- Često kroz narcističnu povredu, koja ne mora biti realna nego može u velikoj mjeri biti imaginarna (dakle, suštinski nerealna, ali u psihi vrlo moćna, osobe s težim formama poremećaja ličnosti doživljavaju sram do razine nepodnošljivosti, a to može biti okidač (trigger) za teška kaznena djela. Posramljenje ih psihološki slabi i udaljava od zdravih mehanizama obrane pa agresivna djela postaju loš pokušaj vraćanja kakvog-takvog samopouzdanja. Istraživanja pokazuju da se kod značajnog dijela počinitelja teških kaznenih djela radi o patologiji iz kruga težih poremećaja ličnosti uz sindrom malignog narcizma - kaže prof. Marčinko.

Iako se psihopatija i antisocijalni poremećaj često spominju u istom kontekstu, prof. Marčinko naglašava da postoje razlike koje opisuje kroz narcistični spektar.

- Narcistični spektar ima raspon od pet modela funkcioniranja. Najniža, prva razina je maligni narcizam, iznad njega je blaža forma antisocijalnog poremećaja ličnosti (druga razina), zatim dolazi postojanje psihopatskih crta (treća razina) i antisocijalni poremećaj ličnosti u punoj formi (četvrta razina). Na vrhu hijerarhije je psihopatija u punoj formi, što je peta razina tog spektra. Dakle, psihopatija u punoj formi rezervirana je za relativno manji broj slučajeva u tom spektru. Osobe u tom spektru često pate od tzv. fenomena klackalice. U trenutku kada ispucaju kapacitet za agresiju prema van, ona se okreće prema sebi. To je objašnjenje suicida nakon počinjenja teških kaznenih djela ubojstava. U podlozi stoji jak i teško popravljiv deficit strukture ličnosti, uz ekscesivnu aktivaciju i preplavljenost psihe agresivnim emocijama - zaključuje naš sugovornik.

 OGLAS

Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz programa poticanja novinarske izvrsnosti

Prijavi se na newsletter i prvi pročitaj novi tekst ovog autora.

Unesite svoj Email

Prijavite se

Podijeli

#Virtualni Svijet Nasilja

#Prof.Dr.Sc.Darko Marčinko

[Želite li dopuniti temu ili prijaviti pogrešku u tekstu?](#)

više na Jutarnjem